

Köyliön Vanhankartanon "Lallin kalmisto".

Kaivaus v. 1934.

Keväällä 1934 Köyliön Vanhankartanon omistaja professori A. Cedercreutz ilmoitti että karjapihan läntisellä puolella olevan makasiinin paikalle vielä samana kesänä tultaisiin rakentamaan tallirakennus. Tämän ilmoituksen johdosta annettiin allekirjoittaneelle tehtäväksi seurata rakennuksen perustuksen kaivaustöitä sekä tarpeen vaatiessa suorittaa paikalla arkeologisia tutkimuksia. Saavuin Köyliöön huhtikuun 30 päivänä 1934.

Rakennustyön urakoitsijan, rakennusmestari O. Tuomisen ilmoituksen mukaan oli tarkoituksena perustusta varten kaivaa ainoastaan kivijalan levyinen oja, kun sitävastoin rakennuksen alle joutuva osa jäisi koskemattomaksi. Tämän johdosta kaivautin aiotun rakennuksen läntisen kivijalan kohdalla, 0,40 m vanhan makasiinin seinämästä, 2 metriä leveän ja 40 m pitkän alan. Sitävastoin ei tutkimuksia tarvinnut suorittaa rakennuksen kivijalan muilta paikoilta, koska rakennuksen perustus niiltä kohdin ei ulottunut siihen syvyyteen, jossa haudat sijaitsivat. Keskelle rakennusta varten tarkoitettua aluetta kaivettiin kuitenkin 8 m² käsittävä koekaivanto.

Kivijalan kohdalle paalutettu kaivausalue osui pitkän kalmiston läntistä reunaa, lähelle terrassintapaista rinnettä, joka samalla on kalmiston varsinaisena rajana rantaa s.o. länttä kohti.

Kaivaukset aloitettiin ruudusta a 5 (ruudun suuruus 2 x 2 m) ja jatkettiin N-suuntaan. Ruudun a 7 kohdalle sattui eräs vuoden 1935:n löytöpaikka, josta esineet 8613:1-21 ovat peräisin. Sen jälkeen kuin kaikki ruudun a 5 pohjoispuolella olevat ruudut oli tutkittu jatkettiin kaivauksia etelää kohti, siis ruuduissa 1-4.

Tutkimuksista kävi selville että maata, ehkä pohjoisimpia ruutuja (a 16 - a 20) lukuunottamatta, on aikaisemmin pidelty. Löy-

döt olivat ilman minkäänlaista järjestystä; ruuduista 6, 8 ja 9 löydettiin mm. irrallisia pääkalloja. Ilmiö on todennäköisesti selitettävissä siten, että makasiinin kohdalla aikaisemmin on ollut muita rakennuksia, joitten rakentamisen yhteydessä maata on muokattu. Vielä viime vuosisadan lopulla sijaitti navetta ja sikala tällä paikalla; ruutujen 10-12 kohdalla näkyvä vanha sudenkuoppa on aikoinaan tehty aivan navetan seinän viereen.

Haudat 47 - 48.

Ruudussa a 5 oli jäännöksiä kahdesta haudasta, joista toinen (h. 47) jatkui rakennuksen alle. Viimemainitussa haudassa näkyi jätteitä pääkallosta. Haudan kohdalta löytyi koristetun savikiekon palanen (2). Hauta 48 näkyi ainoastaan tummanvärisenä paikkana ruudun lounaiskulmassa. Siitä ei löytynyt mitään.

Hauta 49.

Ruudun a 6 SW-kulmassa oli tummempi kohta, ilmeisesti osa hävitetystä haudasta. Haudan kohdalta löytyi kartionmuotoinen pronssihely, joka kuitenkin voi olla sekundäärinen.

Hauta 50.

Ruuduista a 9 - b 9 löytyi 70 cm syvyydestä haudan osa, jonka eteläinen reuna näkyi selvänä. Luurangosta ei ollut mitään säilynyt. Ainoa varma hautaan kuuluva löytö on säilynyt saviastia (84), joka löytyi ruudusta b 9. Mutta todennäköisesti ovat ainakin jotkut ruudusta a 9 löydetyistä rautaesineistä tästä haudasta peräisin; varsinkin niitit 49-51 olivat suunnilleen haudan reunan kohdalla. Todennäköiseltä tuntuu, että myöskin pronssikierukkakoristeet 59-60 ovat kuuluneet tähän hautaan. Niihin oli tarttunut arkunjätteitä ja tuolta sekä myöskin ruohoa, jonka päälle vainaja ehkä on hautaan laskettu.

Sudenkuopan pohjoispuolella olevista ruuduista ei montakaan esinettä löytynyt. Mahdollisesti ovat ruudusta a 14 löydetyt hevosenkenkäsolkki (78), pieni putkellinen keihäänkärki (81) sekä saviastianpalat (79) samasta haudasta peräisin. Ruudussa a 15 oli pronssinen punnus (82), ruudusta a 16 löytyi pari saviastian-

palasta, mutta siihen löydöt tältä puolelta loppuivatkin.

Koekaivauksen kohdalla oli n 1/2^m myöhäistä täytemaata, joten haudat olivat n. 1½ m syvyydessä.

Hauta 51 naisenhauta (9831:85-98).

Haudan suunta WSW - ENE. Luurangon, arkun ja kankaan jätteistä oli syntynyt paikotellen n. senttimetrin paksuinen sitkeä, hyvin tumma kerros. Mutta ainoastaan likellä pronssia oli orgaanisia aineita säilynyt sen verran, että niistä jokin palanen saatiin talteen. Luustosta ei kuitenkaan mitään ollut säilynyt, jota olisi voitu siirtää haudasta pois, pääkallon ääriviivat näkyivät ainoastaan ruskeankeltaisina juovina. Sitä vastoin otettiin osia arkusta talteen. Niissä oli ylinnä tuohta, sen alla puuta; samanlainen havainto tehtiin myöskin v:n 1926 tutkimusten yhteydessä.

Joku puvunosa, - mikä, ei löytöjen nojalla voida sanoa, - on ollut pronssikierukoilla koristettu (90-92). Toisenlaisena kankaankoristeena on ollut pienistä pronssikierukoista kokoonpantu kierukkakoriste. Kolme haudan jalkopäästä löydettyä sormuksen tapaista pronssista kierteisrengasta on mahdollisesti kuulunut vainajan pukuun.

Muina koristeina on vainajalla helminauha (85-88) sekä kankiketju (89), viimeksimainittu löytyi oikean olkapään kohdalta.

Haudasta löytyi lisäksi särkynyt saviastia (98) sekä läheltä sitä eläimen hampaita (97). Samassa ruudussa kuin edellinen, d 5, oli ruudun kaakkoiskulmassa pääkallon jätteitä. Mitään muita merkkejä haudasta ei näkynyt.

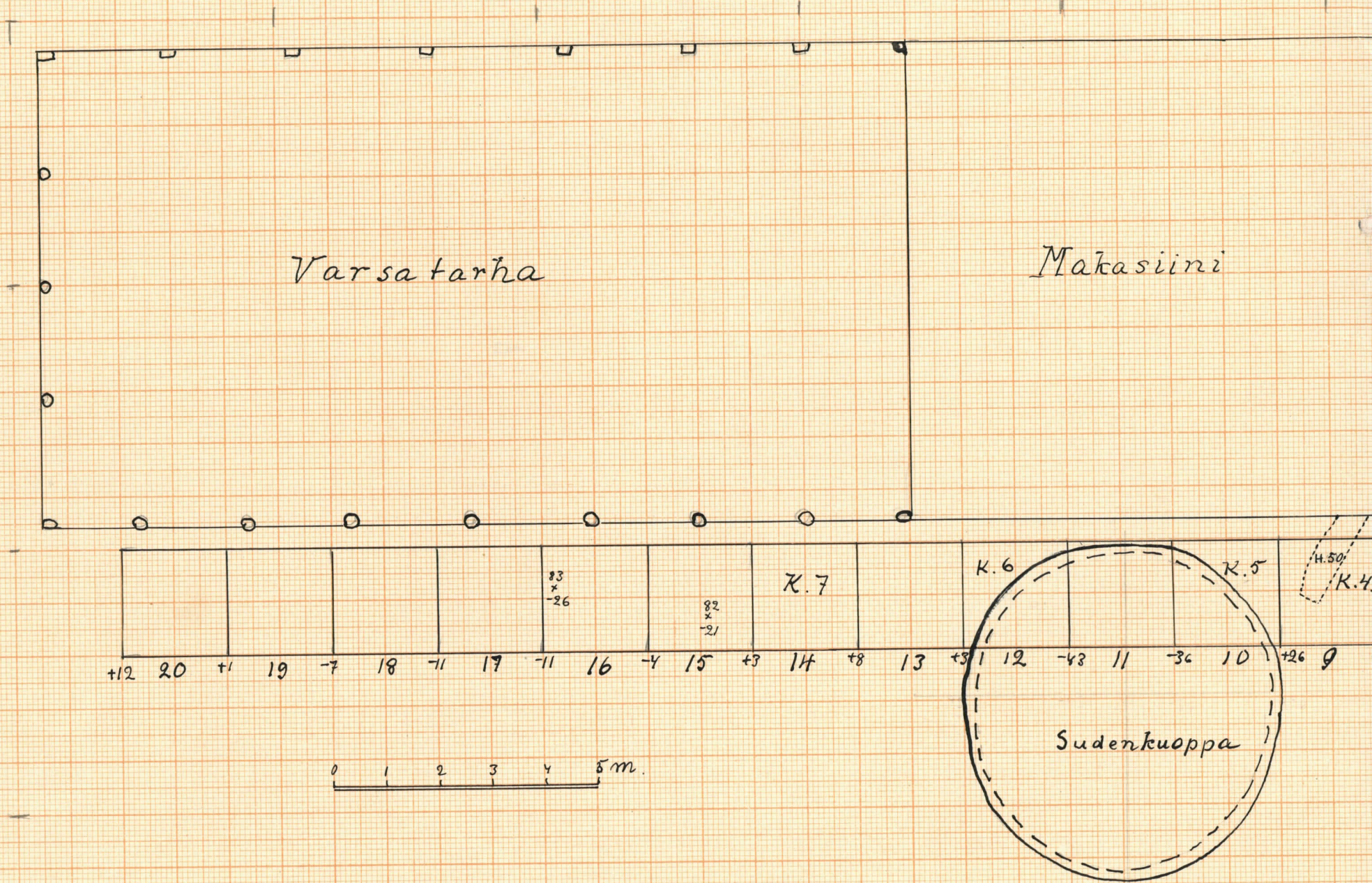
Hauta 52.

Ruuduissa d-e 6 sijaitsi epäselvä hauta suunnilleen samansuuntaisena kuin hauta 50. Luuranko oli kokonaan mädäntynyt. Haudan kohdalta löytyi useita esineitä (103, 104, 106, 107, 109, 114, 117, 118), mutta ei ainoakaan niistä ole varmuudella kuulunut kyseessä olevaan hautaan. Haudan jalkopäässä oli keskikokoinen kivi.

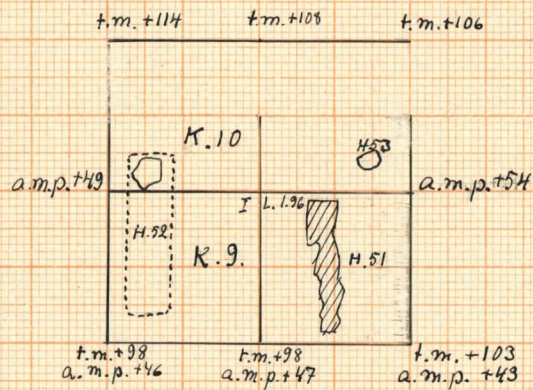
Kaivauskertomukseen liittyy valokuvia sekä 10 karttaa.
Löydöt ovat 9831;1-118.

A. Pave

1.

6 7 8 9 10

Vaja

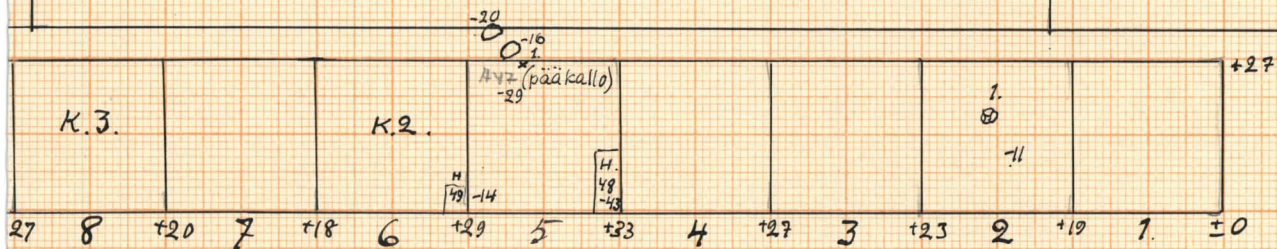
e

d Makasiini

c

b

a

Köyliö.

"Lallin kalmisto"

K.M. 9831:1-118

N. Cleve. 1934.

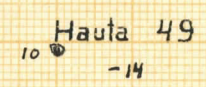
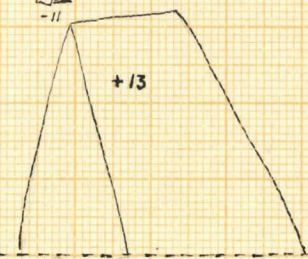
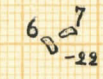
2 „Lallin kalmisto”

1934

1 : 100

Köyliö

6

+18

+24

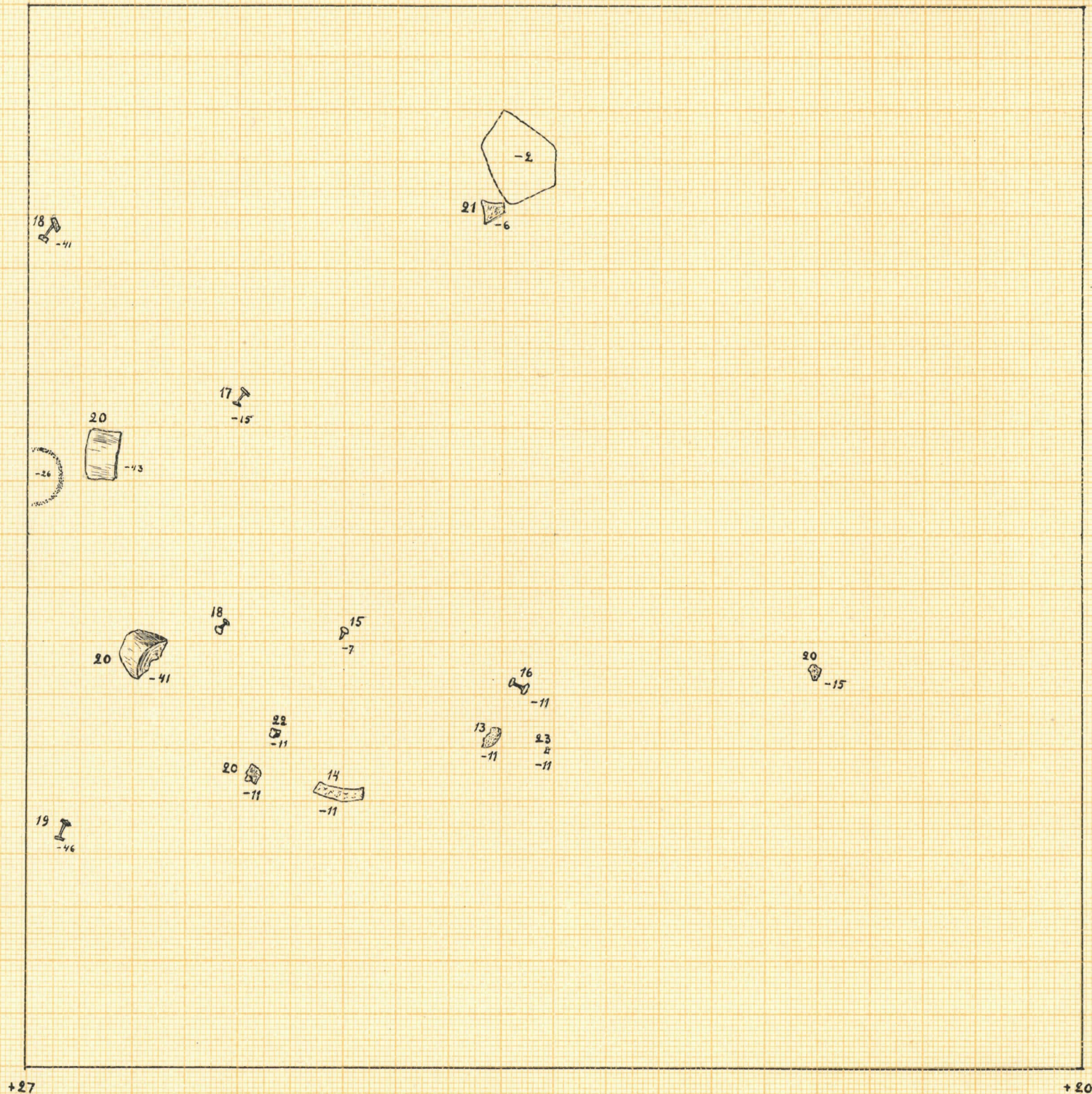
3 „Lallin kalmisto„

1934

1:100

Köyliö

8

2

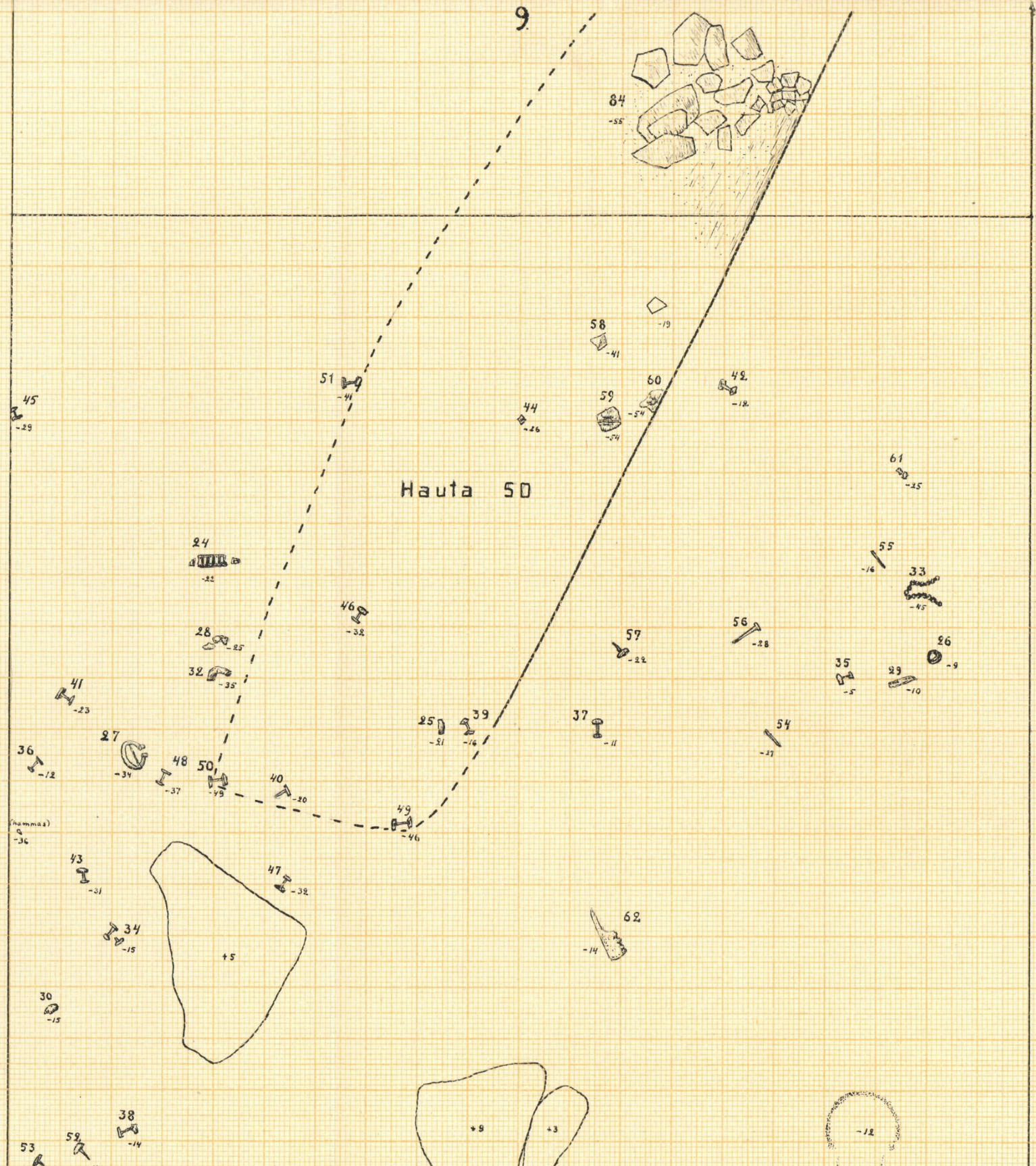
+27

+20

Köyliö „Lallin kalmisto“

1934

1:100

b

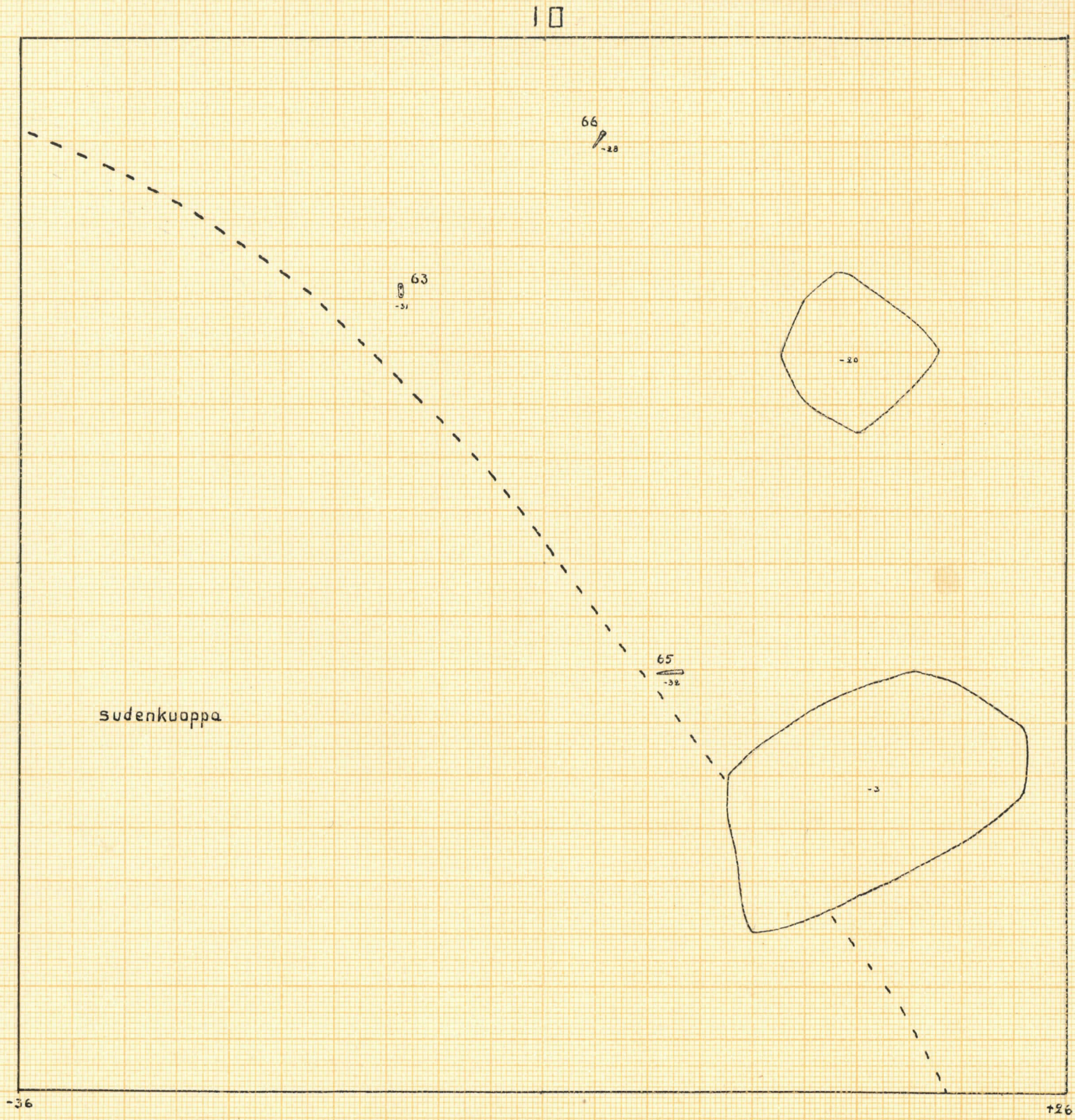
a

5 „Lallin kalmisto“

1934

1:100

Köyliä

sudenkuoppa

-36

+26

□

N.C.

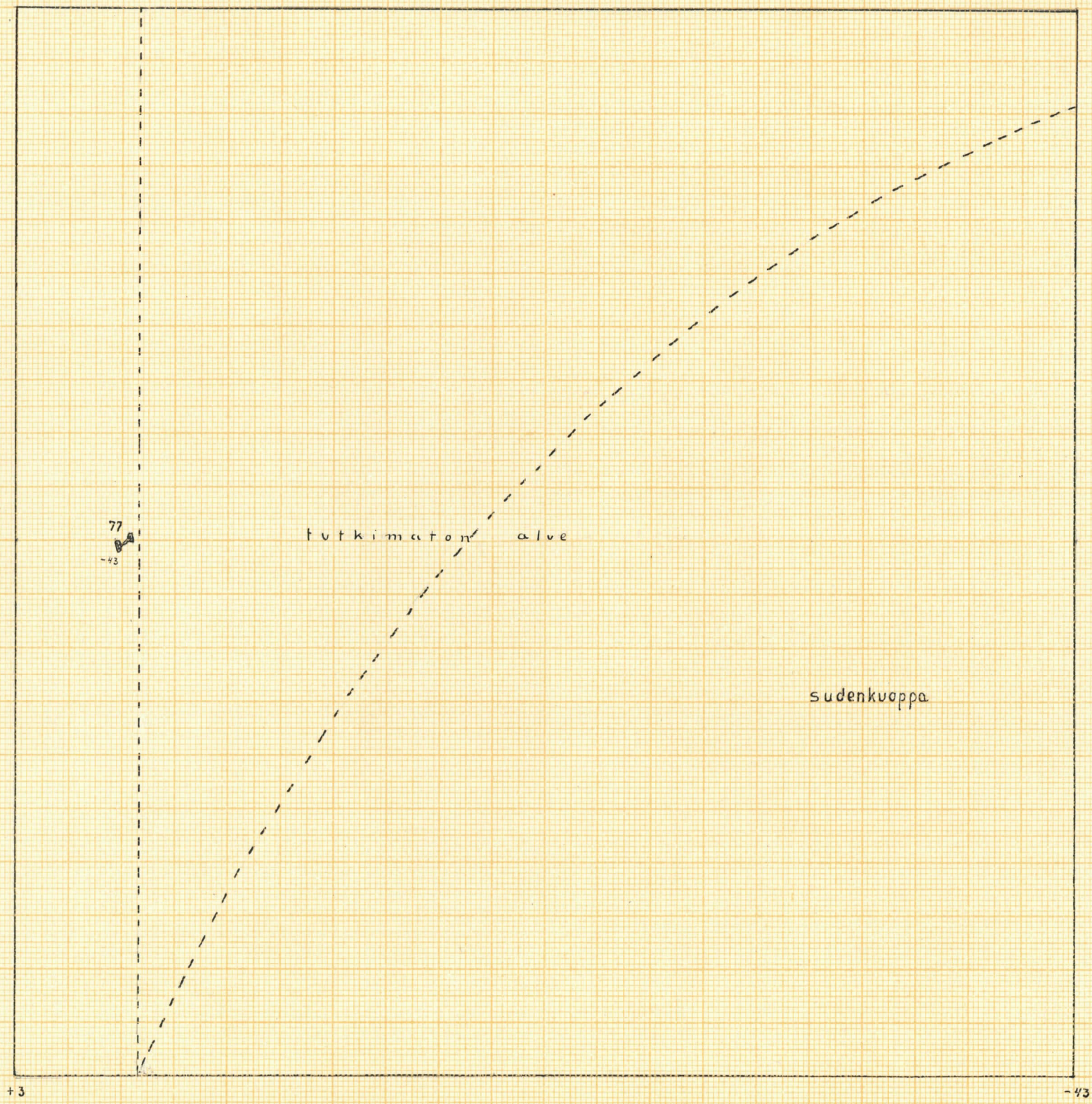
6 , Lallin kalmisto ,

1934

1:100

Käyliö

12

□

7 „Lallin kalmisto „

1934

1:100

Köyliö

14

2

+3

+8

1934

1:100

Köyliö

aik. m. p. +57

5

aik. m. p. +59

täytäm. p. +98
aik. m. p. +47

täytäm. p. +103
aik. m. p. +43

d

9. "Lallin kalmisto"

1934

1:100

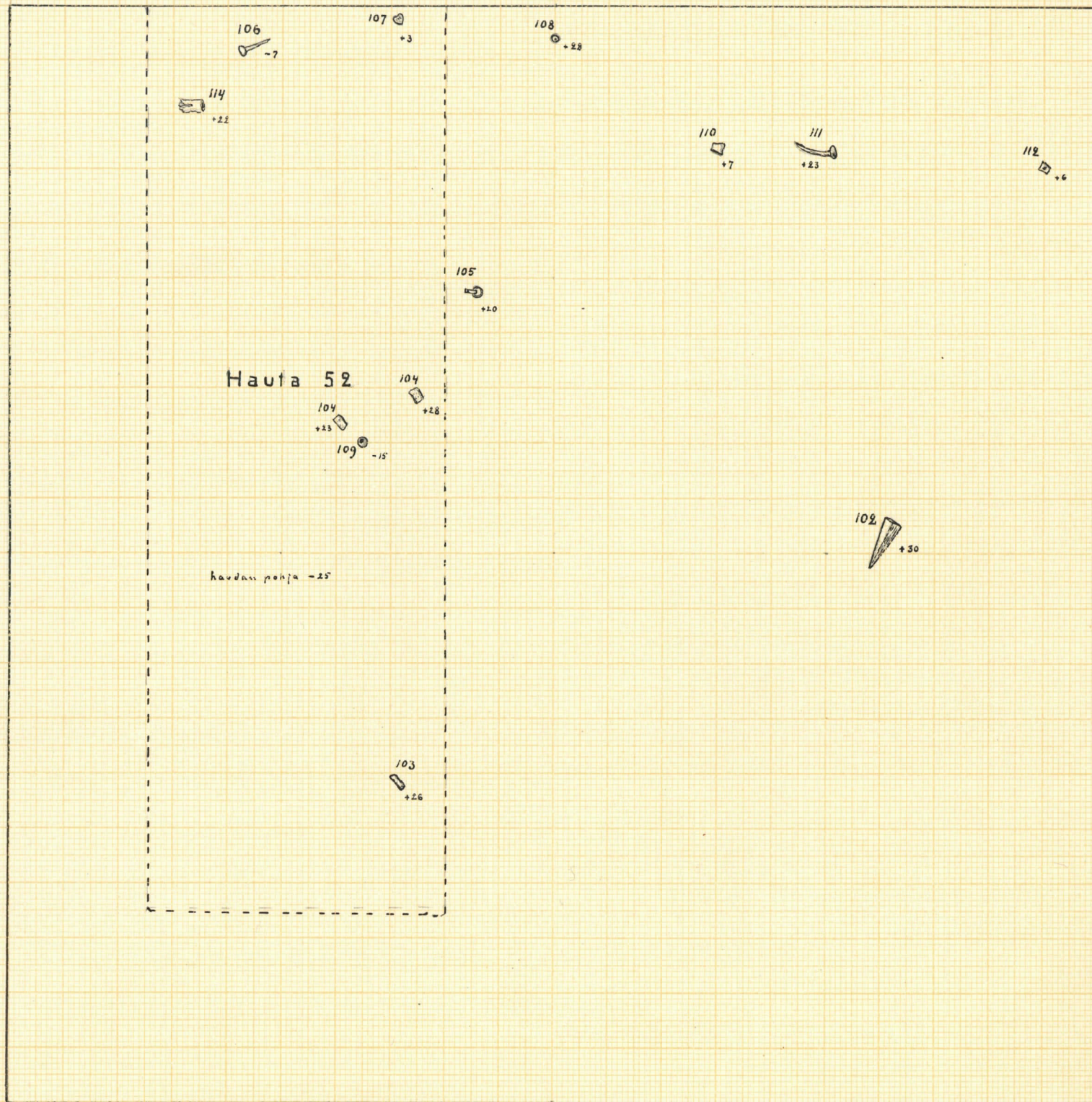
Köyliö

aik. m. p. + 49

liittyy karttaan 10

6

aik. m. p. + 57

täytem. p. + 98
aik. m. p. + 46

täytem. p. + 98
aik. m. p. + 47

10 „Lallin kalmisto”

1934

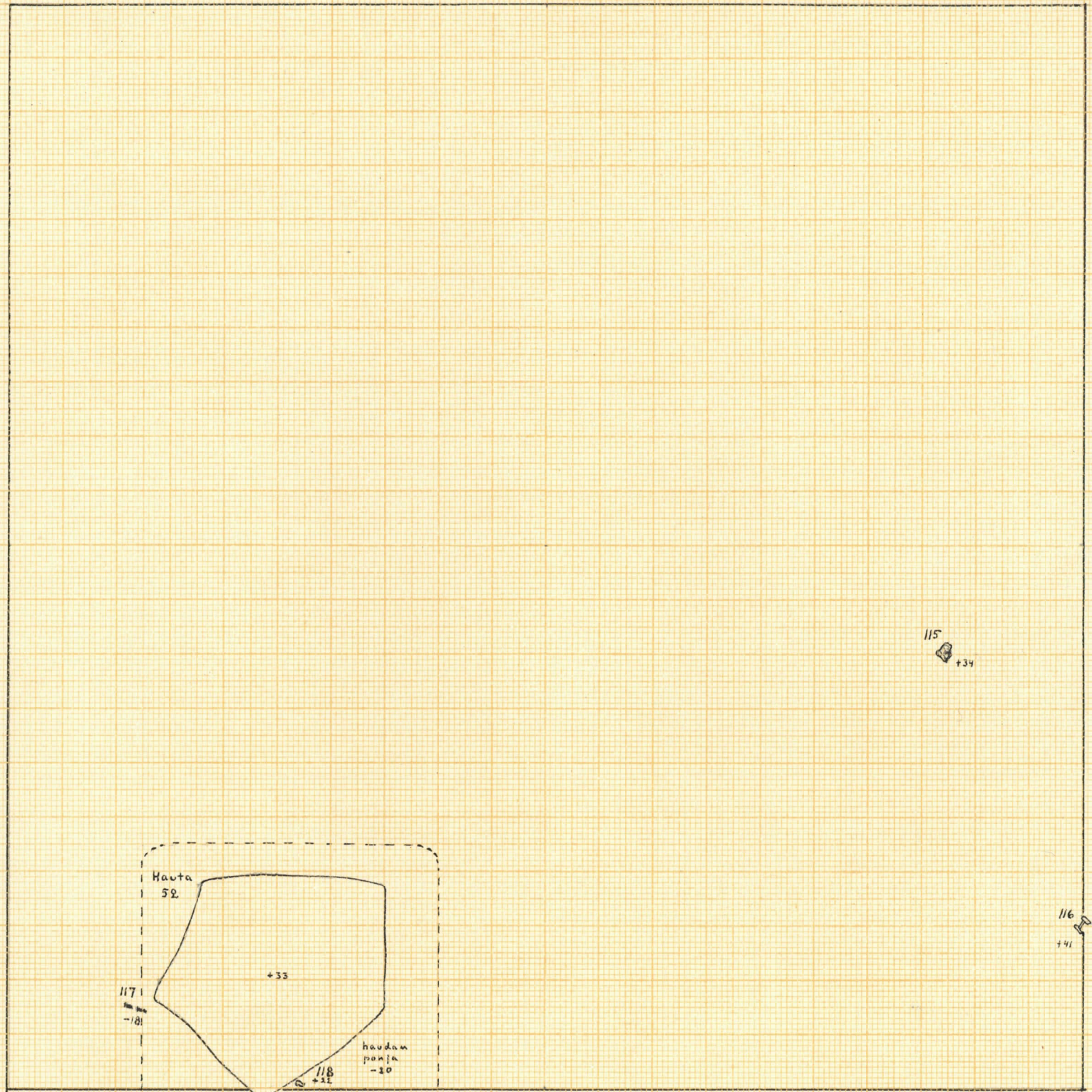
1:100

Köyliö

räytem.p. +117

6

räytem.p. +108

aikais.m.p. +49

aikais.m.p. +57

liittyy karttaan 9.

E

M.C.